

אלול תשס"ז, אוריה כבר מספר ימים שוהה באמריקה ממתין לניתוח הגורלי. ביום זה ביקר אצל טובי הרופאים. - כולם פה אחד קבעו שחיי תלויים ועומדים. גדול הרופאים בדק את העין וראה שהגידול הנורא אף התפשט לצוואר והמצב חמור ביותר.

אור רך האיר את החדר בבית המלון. אוריה נייעור משנתו, דאגה הציפה את לבך. 'מה יהיה עם יאיר וארי ילדי החמודים... הוא העלה לנגד עיניו את דמויותיהם האהובות, וזרם חם ומלוח פרץ משתי עיניו. מי יודע כמה ימים עוד יזכו שאביט עליהם בשתי עיניים? מי יודע איך יראה אביהם בעוד כמה ימים? מה אעשה כדי להעניק להם עוד קצת אבא? - לפתע הכתה בו ההכרה: 'עד היום מלמלתי ה' יעזור', 'הכול בחסד ה"... נחשב הייתי למאמין גדול... סתם 'צפצפתי' אמונה? קיבלתי זעזוע קטן, וכבר אין טעם בחיי? הגיעה עת המבחן! האם היו אלו פטפוטי סרק או שמא אכן, נשען אני על אבי שבשמים?'

בהחלטה רגעית ניגש הוא אל שולחן הכתיבה, נטל עט והתחיל לשרטט את החוזה הראשון מסוגו בעולם... הוא שטח לפני ה' את אשר על לבו, שפך תחינתו וביקש מעומק לבו: "עין תחת עין" - אתה בוודאי רומז לי ריבונו של עולם, כי עלי לתקן בנושא העין. על כן הנני מתחייב בזאת להתחזק בשמירת העיניים, בעין טובה וב'עין לך תצפה" - אתחזק ככל יכולתי באמונה ובביטחון בך, ריבונו של עולם, בידיך אפקיד רוחי, ואשתדל להרבות אמונה בקרב בניך!

הוא פירט עוד מספר קבלות, אשר בזכותן הוא מתחנן לפני מלך מלכי המלכים, אשר בידו נפש כל חי, שיציל את גופו ונפשו וירפא את עינו החולה.

על פי תחזית הרופאים נותרו לו ארבעה חודשי חיים בלבד. ואכן, כשהגיע לבית המלון יום לפני הניתוח הגורלי, לא מצא מנוח לנפשו - פחד מוות אפפו, ודברי הרופאים איימו להכריעו. - 'אני איש צעיר וחסון בשיא פריחתו. מה לי ולכל זה? יש לי משפחה אוהבת ילדים רכים, ידידים, ישיבה, חניכים... הייתכן שנתרו לי רק ארבעה חודשי חיים? - היה זה הלילה הקשה בחייו, אך במקום ליפול לזרועותיו המזמינות של הייאוש, החליט אוריה כי לא! הוא ישאב כוח ותעצומות מתהומות האמונה המפכים בנפשו. ה' הוא אבא, הוא רופא נאמן ורחמן, הוא נתן לי את החיים המתוקים עד כה, והוא החליט עתה להטעימני מגוללה מרה זו. כנראה הוא מצפה ממני למשהו... הוא ישב וכתב - דברים שבין בן כאוב, שכמעט אבדה תקוותו, לבין אביו האוהב שבשמים.

אוריה סיים לכתוב, ותחושת הקלה אפפה את רשותו - אבן כבדה נגולה מלבן, ורגש זך של קרבת אלוקים הציף את לבו. בהרגשה נעימה זו עלה על יצועו בשנית, והפעם נרדם ביתר קלות - כגמול עלי אמו. - הדכדוך ותחושת החידלון פינו מקומם לאמונה שלמה בריבונו של עולם, וקריאת "אין עוד מלבדו" הפכה לדגל חייו. "אותו לילה שכתבתי את החוזה יזכר אצלי לעולם ללילה שבו באתי להאמין בקב"ה בכל לבבי ובכל נפשי, והרבש"ע החזיר לי אמונתו וביטחונו בעשרת מונים. אותו לילה היתה לי הזכות הגדולה ללכת בצלו הענק כביכול, של בורא העולם. אני ממש מרגיש שכל אחד ואחד מאתנו יכול להגיע לאותה דרגת זכות כל יום. רק תושיט יד אליו, הוא מחכה לך".

יום שישי. כ"ד באלול תשס"ז, בעומדו מול חדר הניתוחים בבית החולים בן עשרים ואחת הקומות הוא רגוע ושלו - הן השליך יהבו על ה' יתברך בטרם יוכנס לחדר הניתוח, עוד מעט יחטטו בקופסה המופלאה ששמה ראש, יוציאו את שיוציאו יסגרו, יתפרו... ברגעים נוראים אלו, שבהם היו חייו תלויים על בלימה. מצא אוריה בעצמו כוחות בלתי נתפסים והחל לשיר שירי נשמה והודיה לה! בקול מלא רגש והודיה שר את מילות התפילה מה אשיב לה". הסובבים אותן עמדו משתאים, לא הבינו מנין שואב הוא עוצמות נפש כאלו, אך אוריה הקרין אמונה ותחושה ברורה שהוא בידיו של אבא אוהב...

דקות אחדות חלפו, ולהפתעת הכול - האיש החזק הזה מגלה סימני מצוקה ולחץ... מדוע? לא משום שהוא מפחד לא משום שהוא מתרגש.

הצוות הרפואי ממאן להכניס לחדר הניתוח את השקית שבה ארז את ספר "נועם אלימלך", את ספר "מצוות הביטחון" ואת החוזה שכתב בדם לבו. והוא הולך למלחמה, וכיצד ילחם וכלי הלחימה אינם בידו?

"תבין, אוריה, מזינים במחשב מידע על כל פריט שנכנס לחדר הניתוח. יש לשמור על סטריליות מלאה. סורי, מיסטר שטיין, אבל יש כללים בסיסיים".

נשיקה

לעילוי נשמת
הרב אלטר אהרן יצחק
הרשקוביץ זצ"ל
י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוך לשבת
220 ₪ בלבד
בנק דיסקונט סניף 56
השבון 61135

אסמכתא למייל:
Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, הדרה, ירושלים,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

העלוך יוצא השבת ע"י התורמים החפצים בעילום שם
לרפואת צביה בת שרה חיה בתושה"י
ולהצלחה בכל מעשי ידיהם ובכל אשר יפנו יצליחו

יש כללים? אולי. אך לא אדם כאוריה ייכנע. לא כשמדובר בתמצית לבו החרוטה על הדף. ואכן, ד"ר מיכאל זלפסקי, שכונה בפי בני המשפחה "מיכאל המלאך", נחלץ לעזרתו. הספר נעטף בשלוש שקיות סטריליות החבילה הקדושה הונחה למראשותיו, והוא נלקח אל הבלתי ידוע...

מאחורי הדלת נותרו בני המשפחה האוהבים מרטיבים בדמעותיהם הרותחות את רצפת בית החולים... כמה תפילות נישאו שם... כמה חיזוקים נעשו... כמה קבלות...

בחדר הניתוח החלו הרופאים בחיל וברעדה את הניתוח המסובך והעדין. ד"ר מיכאל זלפסקי הורשה להיכנס לחדר הניתוח, הגם שלא נמנה עם הצוות המנתח. ביום גורלי זה צם הוא לזכותו של אוריה ועקב בדריכות אחר מהלך הניתוח כששפתיו רוחשות תפילה.

המנתח החל בחיתוך זעיר בין אפו לעינו של אוריה ועמד להתחיל בניתוח העין, לפתע עצר את מהלך הניתוח: האם ידוע בוודאות שהעין פגועה? שמא הגידול אשר נמצא שני ס"מ מתחת לעין עדיין לא התפשט לעין עצמה? - הוא לקח דגימה קטנטנה מן העין ושלחה למעבדה. חדר הניתוח עצר נשימתו לחמש עשרה דקות ארוכות כנצח, ובסופן הודיעו במערכת הכריזה: "דוקטור שעה, העין נקייה, אל תפגע בעין!" --- הייתה זו כעין בת קול המכרזת ואומרת: "אל תשלח ידך אל הנער" - -

מערכת ההגברה השתקפה והניתוח נמשך. הצוות המופתע שינה את התכנית המקורית. התברר, שבניגוד לממצאים שעלו מן הצילומים והדגימות הקודמים - העין נקייה! אלוקים קיבל את מכתבו של הבן, שעה לתפילתו ועצר ברגע הנכון את ידיו של ד"ר שעה... כי לא חפץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחייה.

בני המשפחה שישבו מחוץ לחדר הניתוח והעתירו תפילות ותחנונים קיבלו כעין איגרת נחמה משמים:

כשנשמעה הבשורה כי אין צורך בעקירת העין וחייה החולה ניצלו, אחז חמיו הרב גרינבוים במילות הפסוק: "ואבואה אל מזבח... שמחת גילי ואודך..." (תהלים מג, ד) ומני אז נאחז בפסוק זה. אשתו שתחי' מצאה עצמה מלחשת מתוך הכתוב: "כי עמך מקור חיים, באורך נראה אור" (תהלים לו, י). מאז הפכו פסוקים אלו למקור כוח ואור גם בזמנים קשים, שבהם נראה היה כי האור הולך וחומק.

בשל שינוי התכנית התארך הניתוח מעבר למשוער. שבת ירדה על רחובותיה ההומים של מנהטן, ובבית החולים שכב אוריה, רדום עדיין, והוא אינו מודע לדרמה שהתחוללה סביבו... לפתע ניכרו סימני התעוררות. "יש לך שתי עיניים, אוריה", בישרה אשתו בשמחה. "ברוך ה' תפילות הרבים הכריעו את הכף בשמים", מלמל אוריה בחולשה והמשיך בתרדמה של עוד יום ומחצה.

כשהחלו סמי ההרדמה להתפוגג והכרתו התבהרה, לא פסק אוריה מלומר פסוקי הודיה. בד בבד הושיט את ידו מתחת הכרית אשר למראשותיו. חפץ לחוש את הנס לאמץ אל לבו את החוזה אשר הציל את עינו, אך... ידו שבה ריקם. אין ניילון ואף לא שלושה ניילונים! אין ספר ואין שני ספרים. ויותר מכל: דפי הקבלות אינם!!! "אבא (כך נהג לכנות את חמיו), אמא, היכן המכתב האישי שכתבתי? לאן נעלם המסמך היקר לי כל כך?" - - על השידה לצדו היו מונחים חפציו האישיים, היו שעון היד, המשקפיים

וכן... הנה היא - שקית הספרים. ה"נועם אלימלך" ו"מצוות הביטחון" שכנו בה במנוחה. אך החוזה היקר נעלם ואיננו... - בני המשפחה חיפשו ביסודיות, אך חרף טלטולי השקית הרבים וניעורה לארבע כנפות הארץ - הדפים היקרים לא נמצאו. החיפושים נהיו קדחתניים יותר ויותר: לאן עשוי להיעלם הדבר היקר הזה? אוריה התקשה לעכל את דבר האבדן.

בני המשפחה, אשר הבחינו במצוקתו של אוריה, ניגשו לצוות חדר הניתוח וביקשו את עזרתם בחיפוש האוצר הנעלם. חברי הסגל הרפואי - החל מן הסניטר התורך ועד לפרופסור הדגול - גילו הבנה וניסו לחפש בכל פינה אפשרית במתחם חדרי הניתוח, אך ללא הועיל.

בפרוטוקול הרפואי המתעד כל פריט המוכנס לחדר הניתוח נרשם שהדפים הוכנסו, אך לאחר הניתוח לא נמצאו - לא על המדף, לא בפח ולא במגרסה, ואין איש יודע דבר.

'הבן אדם כתב מכתב לאלוקים, ואלוקים לקח את המכתב', זעקו כותרות העיתונים. עשרים ואחת קומות בית החולים געשו, העיתונים דיווחו על הסיפור בצורות מגוונות. מעולם לא חווה הצוות סיפור מוזר כל כך, קידוש ה' שנגרם אינו ניתן לשיעור. מה אתה מתפלא? שח לאוריה אחד הרופאים שאינם מבני ברית אני מאמין הלא ברור כשמש שהמהלך שאירע לעיניך אינו טבעי. היה לך נס גלוי האלוקים שעשה לך נס - הוא זה שלקח את המכתב.

ולאוריה לא נותר אלא להסכים - המכתב הגיע ליעדו, וגם התשובה התקבלה. "אודך ה' כי אנפת... ישוב אפך ותנחמני" - אנא, לא עוד בייסורים ובחוליים רעים... הראנו ה' חסדך - שנראה בעינינו את החסד, לפי הבנתנו והשגתנו שלנו! לאחר שנוכח אוריה לראות שה' חוזה' נהפך למושג ורבים משוחחים על העניין. וכן בהרצאות חיזוק מסופר עניין החוזה

באריכות, הפריע לו הדבר משום האמת הפנימית שבערה בן - כשרוכשים דירה חותמים על חוזה! עם הקב"ה לא עושים חוזה! ה' אינו חייב לנו מאומה... ומאז פסק לדבר על ה'חוזה'.

***

אוריה בשדה התעופה 'בן גוריון'. עתה שב הוא לארץ ישראל לאחר הניתוח. פניו נפוחות מצולקות ומלאות חתכים.

"סלח לי, מה קרה לך?" פנה אליו העומד לידו בראותו את הצלקת הנוראה המתנוססת על פניו, "הא, בטח כבר למדת על בשרך שצריך לנהוג בזהירות, היית מעורב בתאונה או בפיגוע, הא?" "דווקא לא, ידידי", השיב אוריה בנועם כדרכו. "קיבלתי נשיקה מאלוקים".

נשיקה מאלוקים?! פניו של ה'ידיד' הביעו תמיהה עצומה. "אתה נראה אדם שפוי, למה אתה מתכוון?" "תשמע", הסביר אוריה, "הלאו אתה אדם עם ראש פתוח, בוא ננסה להסתכל מזווית אחרת: אנו חיים כאן, כל אחד לובש בגדים - איש איש כטעמו, יש לנו איברים שעמם נולדנו - ידיים, רגליים, לבלב, כבד, לב. אנו לא מקבץ איברים... אנו קרויים 'אדם'. האם בדקת לפני לידתך שיש בר עשר אצבעות? האם סחבת בלוגי חמצן כדי להנשימך? האם אתה הולך יום-יום לטיפולי דיאליזה לפינוי הפסולת? לא. משמע שיש מישהו מלמעלה, שהואיל לפרגן לך גוף א' א'... - איברים נפלאים שכאלו נוצרו במיוחד

כשרוכשים דירה חותמים על חוזה! עם הקב"ה לא עושים חוזה! ה' אינו חייב לנו מאומה...

שיים לב איך אתה מדבר על עצמך, כיון שאתה גם מקשיב...

בעבורך. אך האם זה כל האדם? אדם חי אינן רק ערמת איברים. מציאותו כאדם בעלת ערך מתקיימת רק כל עוד הנשמה שניתנה לו מאלוקים מפעמת בקרבו. שנייה לאחר הפסקת הנשימה וצאת הנשמה, שווה הגוף כקליפת השום!

הגוף משמש רק כתחפושת הוא רק הקופסה המאחסנת את הנשמה. יש קופסאות מעוצבות יותר ויש פחות, אך מה שחשוב הוא לא הקופסה כי אם תוכנה. אתה קונה נעליים, אתה קונה תכשיט. גם אם הביאו לך קופסה יפה - הלוא באת לקנות את מה שבתוך הקופסה! אני הייתי אדם נאה ומרשים יחסית, והנה גידול קטן מאחורי העין. והופ... נעלמה התחפושת היפה שלי.

לכן על הנשמה המצויה בתוך הקופסה המכונה 'גוף צריך לשמור נקייה. אלוקים נתן הוראות לשימור הנשמה. כל פעולה הסותרת את הוראות השימוש של האלוקים מכתימה את הנשמה. אדם יכול לחיות בלי יד בלי רגל או בלי כליה, אבל אם לקחת לו את הנשמה - לקחת לו הכול..."

"קצת כבד עלי הסיפור הזה, חביבי, מה תכל'ס, איך אלוקים נתן לך נשיקה?"

"בדיוק זה העניין! כאשר יש כתם בנשמה. צריך לנקות אותו. לא כך? עכשיו תגיד אתה: את מי אמא מנקה יותר בשמחה, את בנה או את בן השכנים? למי היא תיתן נשיקה בתום פעולת הנקיין?"

"לבנה האהוב. כמובן".

"אתה חכם!"

"אם כך, מה יותר פשוט: כאשר אלוקים נותן לי ייסורים וכאבים - הוא פשוט מנקה ומקצרף את נשמת. האין זאת מפני שהוא אוהב אותי? האין זו נשיקה ישירה ממנו?"

הוא רצה ליישר אותי ולכן בחר לייסר אותי, ואני מאמין בכך לחלוטין! ואם זוכרים שאבא מצחצח ועושה כאן ניקיון יסודי. אומרים לו תודה".

וזו נשיקה רוויית אהבה", סיים אוריה. נשיקה שהותירה חותם".

היו הדברים לזכרו הטהור.

האמונה ב"מאה פעמים ואחת..."

הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א

"אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים, לשונה פרקו מאה פעמים ואחד" (חגיגה ט:).

ההבדל ביניהם הוא ב"עבודה". העבודה נמדדת ב"מאמץ". המתאמץ, הוא ה"עובד". - הגיע למאה פעמים. מאת הפעמים, כוללות גם מאה התאמצויות... אף על פי כן, הפעם המאה ואחת, מבחינת ההתאמצות, לא היתה דוגמתה, בכל מאת הפעמים הקודמות... צאו וראו, מה בין ערפה לבין רות. - מאה פעמים" סירבה ערפה לעזוב את נעמי, ומאה פעמים נדבקה ערפה לנעמי, מאין יכולת להפרד. ורות... מאה פעמים ואחד, "ותרא כי מתאמצת היא ללכת איתה" (רות א, יח). ה"מתאמצת" הוא הקיום דין של "מאה פעמים ואחד".

ערפה נשארה "ערופה". נכדה - גלית הפלשתי... (עי' סוטה מב:) - רות משגשגת. נכדה - דוד המלך (ברכות ז:). - "מאי רות, א"ר יוחנן, שזכתה ויצא ממנה דוד, שריווהו להקב"ה בשירות ובתשבחות" (שם). - כל מגמתו של דוד היתה לרוות את הקב"ה, כביכול, להשביע רצונו... כך פשוט, בלי נימוקים. "באשר תלכי אלך ובאשר תלוני אלון ובאשר"...

רצון השם. כל מגמתה של אמה של מלכות, לעבוד, לעבוד ולעבוד. - בלי חשבון.

כתוב בדברי הימים א, ב-יט): "ותבא בת שבע אל המלך שלמה לדבר לו על אדוניהו, ויקם המלך לקראתה וישתחוו לה וישב על כסאו וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו"

מסביר רש"י: "אמרו רבותינו, לאמה של מלכות, היא רות".

בואו ונמריא על כנפי הדמיון. - מה חולף במוחה של הסבתא הזקנה מיני אז, עד הלום?

- מפליגה אל שדות מואב, צועדת אל שדמות בית לחם. שלש נשים, שתי כלות וחמות. ההפצרות של נעמי, הבכיות, הסירובים, עיניה הדומעות של ערפה, רעמת הנשיקה, הנפנוף האחרון. ההגיון המכה בעוז, הלקט בשדות. בועז.

ועתה, יושבת לצידו של נכד נכדה, ליד שולחן "יחי המלך דוד לעולם". לימינו של שלמה המלך!...

לבטח, ערכה את חשבון נפשה, מה היה זה שהביאה אל הנצח. היכן היתה פרשת הדרכים, אשר משכה את ערפה, אל שאול הגיונה, והמריאה את רות, אל רום רקיע נצחיותה. מה החמיצה ערפה.

ואז... כעמוד אש וענן, ניצב במלוא שיעור קומתו, מבריק, מבהיק, נותן רשפי מלכות ונצח: "ותרא כי מתאמצת היא ללכת אחריה!"... - זהו המבדיל בין ערפה, לבין רות. המאמץ הנוסף, ההתגברות על הגיון

הנשיקה, הדביקות שלאחר הנפנוף האחרון... עוד מאמץ.

'נעמי', אשר בקולה שמעה, ממנה למדה, בה דבקה, וממנה, קצרה הדרך לבעוז... אבי עובד, אבי ישי, אבי דוד, אבי שלמה... אמה של מלכות. - נורא ואיום!

לפני רבות בשנים, עלה רבן של ישראל, משה עבד השם, אל השמים, לקבל "תורת משה עבדי (מלאכי ג, כב). והודיע, כי בעבור ארבעים יום, בשעה השישית, ירד אל עמו, לתת את התורה.

הגיע היום, מתקרבת השעה, ומשה איננו... כלל ישראל, סומך על דברו של משה רבינו ולא מועילים כל תעתועי שטן. עד שהראה השטן את "דמות מטתו מן ההר"... (תנחומא כי תשא יט) ואז נשברו, רח"ל, כי האמינו לתעתועי שטן.

ומאז: "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" (שמות לב, לד). מה הדבר אותו החמיצו כלל ישראל!!

- עוד מאמץ! לא לשעות לתעתועי שטן! נחישות, ברירות, אמונה, בטחון, כי משה ודאי יגיע!

צא ולמד. זו מול זו. ערפה מול רות. אלו מול זו. רואי מטתו של משה, מול נחישות של "ורות דבקה בה". - הנה כי כן. אלו הן פירותיה של "כי מתאמצת היא".

הנהגת הנתניה בעולם

הגאון רבי אברהם יצחק גרינבוים שליט"א

סמיכות קריאת פרשת נשא, לחג השבועות - זמן מתן תורתנו, ממריצתנו לתור אחר זיקה בין שניהם. פתיחת הלב לדרשת חכמים, הצפונה בפירושו של רש"י לפרשתנו, תחשוף לנו אור יקרות בהנהגת ה' איתנו, ובקנייני התורה הנתונים לנו מידו.

התורה מונה את קרבנות הנשיאים לפי סדר מסעיהם, כשהיהודא הוא הראשון ויששכר שני לו. על הפסוק האמור בתיאור קרבנו של יששכר "כף אחת עשרה זהב מלאה קטורת" מביא רש"י את דרשת חז"ל: כף אחת - כנגד התורה שנתנה מידו של הקדוש ברוך הוא. דברי רש"י אלו מתמיהים הם. הרי

כמו שאר הנשיאים, קרבנם של נשיאי יהודה ויששכר היה זהה זה לזה, ומדוע לא נדרשה דרשה זו כבר בקרבן הראשון, של שבט יהודה?

הסבר הדבר נראה על פי הטעם הראשון שכתב רש"י מדוע זכה יששכר להיות השני בשבטים המקריבים: שבשביל שני דברים זכה להקריב שני לשבטים: אחת שהיו יודעים בתורה, שנאמר בדברי הימים (א יב, לג) "ומבני יששכר יודעי בינה לעיתים", שהם נתנו עצה לנשיאים להתנדב קרבנות הללו.

יששכר הוא השבט שבניו הם סמל לקבלת עול תורה. "יששכר חמור גרם" - סובל עול תורה כחמור חזק... "ויט שכמו לסבול" - עול תורה, וכך היא דרכה של תורה, שתחילתה קשה מאוד, ודורשת כוחות עזים על מנת להישאר בהתמדתה. אולם המתאמץ ומחזיק בה, זוכה שיפתח לו ה' אוצרותיו ויתן לו את התורה במתנת חנם, כך שנעשים לו משפטיה "הנחמדים מזהב ומפז רב, ומתוקים מדבש ונופת צופים"

(תהלים יט, יא). וכדברי חז"ל (הביאם רש"י בשמות יט, ה) "ועתה אם שמוע תשמעו בקול" - אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשות'. והעיקר הזה דורש עמל ומלחמה פנימית... בדברים שאין השכל נהנה מהם בתחילתן, ואדרבה - מכבידים עליו... ואמנם אחר העמל נפתח שער אורה חדש, אשר השכל מתענג ללא קץ (קובץ אגרות חזון איש, א, ב) בכך מבואר מדוע בני יששכר, מקבלי עולה של תורה, זכו שבקרבנם ידרש ענין מתנתה של תורה, נתינה שנרמזה בתובה 'כף'. אפשר שהדבר קשור גם לכך שיששכר הוא השבט היחיד שיש בשמו את האות כ"ף. ועדיין לא זכינו להבין מדוע נרמזה הנתינה דווקא בכף.

כפי שעולה מלשונו של רש"י, המילה כף משמשת כאן מילה נרדפת ליד, כמו בצירוף 'כפות ידיו' (שמואל א, ה, ד). נראה כי השימוש בביטוי כף מלמד במסוים על מידת הרחמים של הקדוש ברוך הוא, ועל חסדו הגדול בנתינת התורה.

על הפסוק באיוב (ג, כא) "כפך מעלי הרחק", כתב רש"י שאין לפרשו מלשון כף יד, "כי לא מציינו כף לרעה, כי אם להגן, כמו 'ושכותי כפי עליך' (שמות לג, כב). הרי שמידת כף מידת רחמים היא. - מה מאוד מתאים השימוש בתואר זה ביחס לנתינת התורה, כאשר "נגלה בסיני כזקן מלא רחמים" (מכילתא מסכתא שירה, ד). נתינת התורה היא חסדו הגדול של ה' עמנו, בנותנו לנו את התורה המלמדת אותנו אורחות יושר, ומשמשת תבלין וסיוע למלחמת היצר. - שנצטוינו להודות לשמו יתברך בכל עת שנקרא בתורה, על הטובה הגדולה שעשה לנו בתת תורתו אלינו, והודיענו המעשים הרצויים לפניו שבהם ננחל חיי העולם הבא (רמב"ן על ספר המצוות, שכחת העשין, טו).

בשיחותיו של האדמו"ר מטולנא הצביע על ענין רחמים נוסף הרמוז ביד ה', בפסוק הנקרא בהפטרות חג השבועות: מאי דכתיב (יחזקאל א, ח) "וידי אדם תחת כנפיהם" - ידו כתיב, זה ידו של הקדוש ברוך הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין (פסחים ק"ט, א).

אותה יד ה' הפשוטה ומושטת בנתינת התורה, פרושה היא ומוגשת במידת רחמים לקבל את השבים אליו, נגד מידת הדין האומרת "חטאים תרדוף הרעה" (משלי יג, כא). הרי לנו היבט נוסף של מידת הרחמים הרמוזה בדימוי רחמי ה' ליד. לצד מידת כף הרומזת על צידו של נותן התורה, יש לפרש בה רמז גם על צידו של מקבל התורה, משה

רבינו. וכך כתבו קדמוני חכמי הקבלה על האות כ"ף: ולא נכתבו אותיות אלו כפולות אלא ללמד בהן סדרי התורה: כף פשוטה - כף של הקדוש ברוך הוא, ושל משה כפופה. ונודע שהנותן פושט והמקבל כופף (ספר יסוד עולם המיוחס לגאונים).

במקומות רבים לימדונו חז"ל כי תנאי הכרחי ללימוד התורה הוא ענוותנותו וכפיפותו של הלומד. למשל: למה נמשלו דברי תורה למים, דכתיב (ישעיהו נה, א) "הוי כל צמא לכו למים" - לומר לך: מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה (תענית ז, א). וכהנה עוד רבים.

ברור אפוא כי לא יכולה היתה התורה לרדת לעולם, להנתן בסיני, אלא בידי מי שהוא "עניו מאד מכל האדם...". כפיפותו של משה וענוותנותו, המנעותו מלהחזיק טובה לעצמו, היא שהכשירנו להיות מקבל התורה. דבר זה אף הוא כלול ברמיזת התורה על נתינת התורה בכף, כי אין התורה ניתנת אלא למי שמכופף עצמו לה בענווה והכנעה.

ענין נוסף הקשור בכף, וכלול אף הוא בפרשתנו, הוא ענין נשיאת הכפים של הכהנים. הלכה היא שכפות ידיהם של הכהנים צריכות להיות שטוחות ופרושות בעת הברכה. מה טעמה של קפידא זו?

מובא במדרש: תני בשם רבי מאיר: כשאדם בא לעולם ידיו הן קפוצות, כלומר כל העולם כולו - שלי הוא, אני נחלו. וכשהוא נפטר מן העולם ידיו הן פשוטות, כלומר - לא נחלתי מן העולם הזה כלום, שכן שלמה אומר בקהלת "כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה לא ישא בעמלו שילך בידו" - בתחילת חייו סבור האדם כי העולם וכל אשר בו - קנייניו הם, והוא ריבון עליהם. אך משנפקחות

עיני שכלו מבין הוא כמה רעוע הוא קיומו כאן, וכיצד כל אשר לו - מיד ה' בא לו, ולפי האמת אין בידו ולא כלום.

זהו טעמה של פשיטת כפים המתוארת בפסוקים רבים כצורתה של התפילה, כי בשעה שאדם עומד לפני ה' לחלות פניו ולהתחנן לו, באה צורת עמידתו ופרישת כפיו להורות שמודע הוא לכך שידי ריקות ומאומה אין בהן, וכי בכל קיומו תלוי הוא בחסד ה' ואילו הוא נושא את נפשו.

לעומת התפילה בה פשיטת הידים אינה חובה (וראה ברבי עקיבא איגר על שלחן ערוך, אורח חיים פ"א, שבימינו יש מקום אף להמנע ממנה) הרי בברכת כהנים היא הלכה פסוקה. רק כאשר הכהנים עומדים

פשוטי כפיים, מראים כי מעלתם וברכתם אינה עצמית, יכולים הם להיות כלי מחזיק ברכה, צינור להשפעת השפע מה' אל עמו ישראל.

והדברים מפורשים במדרש תנחומא על פרשתנו 'אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, לכהנים אתה אומר שיברכו אותנו? אין אנו צריכין אלא לברכתך!... אמר להם הקדוש ברוך הוא: אף על פי שאמרתי לכהנים שיהו מברכין אתכם, אני עומד עמהם ומברך אתכם.

לפיכך הכהנים פורשין את כפיהם - לומר שהקדוש ברוך הוא עומד אחרינו. אף אנו, נכפוף עצמנו ואת ידינו, ובכך נהיה ראויים לקבל את מתנת התורה מידו הקדושה והרחבה. "ונשא לבבנו אל כפים אל א-ל בשמים" - שיידו הפשוטה לקבל שבים תקבלנו, ותהיה תמיד עמנו לעזרנו ולהושיענו.